

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Střední škola pro knihkupce a nakladatelské pracovníky, o.p.s.

K Lučinám 2500/18, 130 00 Praha 3

Identifikátor školy: 600 005 003

Termín konání inspekce: 7. – 12. ledna 2004

Čj.:	01 2248/03-0626
Signatura:	ka3fx309

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve studijním oboru 66-43-M/002 Knihkupecké a nakladatelské činnosti v předmětech: skupina předmětů s obsahem jazykového a literárního vyučování (český jazyk, česká literatura, světová literatura), anglický jazyk, matematika, základy přírodních věd, skupina společenskovedních předmětů (společenské vědy, dějiny umění, dějiny filozofie, právní nauka), skupina odborně zaměřených předmětů (nakladatelská činnost, ekonomika a provoz knihkupectví, bibliografie a informatika, propagace) a praxe vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve studijním oboru 66-43-M/002 Knihkupecké a nakladatelské činnosti v předmětech: skupina předmětů s obsahem jazykového a literárního vyučování (český jazyk, česká literatura, světová literatura), anglický jazyk, matematika, základy přírodních věd, skupina společenskovedních předmětů (společenské vědy, dějiny umění, dějiny filozofie, právní nauka), skupina odborně zaměřených předmětů (nakladatelská činnost, ekonomika a provoz knihkupectví, bibliografie a informatika, propagace) a praxe vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve studijním oboru 66-43-M/002 Knihkupecké a nakladatelské činnosti v předmětech: skupina předmětů s obsahem jazykového a literárního vyučování (český jazyk, česká literatura, světová literatura), anglický jazyk, matematika, základy přírodních věd, skupina společenskovedních předmětů (společenské vědy, dějiny umění, dějiny filozofie, právní nauka), skupina odborně zaměřených předmětů (nakladatelská činnost, ekonomika a provoz knihkupectví, bibliografie a informatika, propagace) a praxe vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů v kalendářním roce 2003.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední škola pro knihkupce a nakladatelské pracovníky (dále SŠKN) vznikla v roce 1993 jako pobočka brněnské Soukromé střední školy pro knihkupce a nakladatelské pracovníky. V roce 1996 se osamostatnila a následně se stala obecně prospěšnou společností. SŠKN sídlí na základě nájemní smlouvy s MČ Praha 3 v budově základní školy, kde využívá i její další prostory (jídlna, tělocvična).

Dle posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení má škola povoleno vyučovat tyto studijní obory:

- 66-43-M/002 Knihkupecké a nakladatelské činnosti, studium denní, délka 4 r. 0 m.
- 66-43-M/002 Knihkupecké a nakladatelské činnosti, studium dálkové, délka 4 r. 0 m.
- 72-41-K/001 Knihovnické a informační systémy a služby, studium denní, délka 4 r. 0 m.

S ohledem na poptávku realizuje škola pouze obor 66-43-M/002 Knihkupecké a nakladatelské činnosti, studium denní. Ve školním roce 2003/2004 je ve 4 třídách celkem 97 žáků.

Kapacita školy konstatovaná v rozhodnutí není překročena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Personální podmínky ve sledovaných předmětech dle vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců

Název předmětu	OPZ	CZ	N	Σ
Český jazyk	1	1		2
Česká literatura	1			1
Světová literatura	1	1		2
Společenské vědy	1	1		2
Dějepis	1			1
Dějiny umění	1			1
Dějiny filozofie	1			1
Dějiny hudby	1			1
Dějiny knižní kultury	1			1
Matematika	1			1
Ekonomika a provoz knihkupectví	1	1	1	3
Seminář z knihkupeckého provozu		1		1
Zeměpis	1			1
Informační technologie	1			1
Základy přírodních věd	1	1		2
Anglický jazyk		1	1	2
Německý jazyk	1	1		2
Tělesná výchova		1		1
Bibliografie a informatika		1		1
Management		1		1
Administrativa provozu		1		1
Nakladatelská činnost			1	1
Propagace			1	1
Právní nauky			1	1
Psychologie			1	1

OPZ - odborná a pedagogická způsobilost, CZ - odborná způsobilost nebo pedagogická způsobilost, N - bez odborné a pedagogické způsobilosti

Ve škole pracuje 7 interních a 11 externích učitelů – většinou odborníků z praxe. Mezi mírou odborné a pedagogické způsobilosti a kvalitou sledované výuky neexistuje přímá úměrnost, některé hodiny vedené externisty bez požadovaného vzdělání byly na vysoké úrovni, kladně se projevuje, že vyučují obor, který je jejich profesí. Skladba úvazků je ve vztahu k odborným kompetencím i aprobaci výše uvedených učitelů velmi dobrá.

Organizace a provoz školy jsou ovlivněny skutečností, že zde pracuje malý kolektiv interních zaměstnanců a ředitelka školy je s nimi v denním osobním kontaktu. Tím je zajištěn kvalitní přenos informací a operativní řešení aktuálních problémů. Zároveň tak ale ředitelce školy zůstávají pracovní povinnosti, které by jinak delegovala na poradní a metodické orgány. To se projevilo zejména nedostatky v kontrolní činnosti (plnění učebních plánů, vedení povinné dokumentace). Absence předmětových komisí se negativně promítla do oblasti plánování (časové rozvržení učiva v jednotlivých předmětech), v části výuky chyběla větší vazba na praxi a uplatnění mezipředmětových vztahů.

Hospitační činnost ředitelky je četná, chybí však důsledná zpětná vazba a cílená následná kontrola. Nově přijatým pedagogům není stanoven uvádějící učitel, tuto povinnost přebírá opět ředitelka školy. Rozsah a kvalitu dalšího vzdělávání vedení školy ovlivňuje pouze u interních zaměstnanců, těm je umožněno se vzdělávat s ohledem na potřeby a možnosti školy.

Kritéria hodnocení jsou učitelům známa. V rámci rozboru hospitovaných hodin se ředitelka školy snaží o zhodnocení učitele takovou formou, aby jej povzbudila k další práci. Méně je zastoupena a realizována nutná kontrola práce vyučujícího daného předmětu (průběžné plnění učebních osnov či hodnocení žáků).

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnotí ČŠI jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Střední škola sídlí v budově základní školy, kde má pronajaté jedno patro. Prostory jsou pro výuku dostačující, i když jsou omezené (4 kmenové učebny, počítačová učebna, jazyková učebna, sborovna, ředitelna a kancelář), v rámci spolupráce se základní školou používá i přírodovědnou učebnu a laboratoř, dvě tělocvičny a hřiště. SŠKN investuje prostředky do vybavení učeben, nemůže však jako nájemce ovlivnit neestetický vzhled a opotřebenost některých prostor (podlahové krytiny, WC). Sociální zařízení je společné pro střední i základní školu, chybí zde základní hygienické potřeby. Šatny jsou k dispozici v přízemí základní školy. Neformální pojetí jednotlivých kmenových učeben odpovídá vkusu třídy, žáci zde mají též zázemí pro uvaření nápojů a zejména ve vyšších ročnících si zde ukládají i svršky. Učebny jsou vybaveny novým, vhodně uspořádaným školním nábytkem.

Novinkou od tohoto školního roku je vytvoření odborné učebny, která nabízí vhodné prostředí pro praktický výcvik v oboru knihkupec a současně slouží i pro výuku cizích jazyků (je zde instalována audiovizuální technika). Část učebny je koncipována jako knihovna – obsahuje literaturu a odborné časopisy, které si žáci mohou půjčovat. Knihovna odborné literatury, kterou využívají pro svou práci především učitelé, je umístěna ve sborovně. Součástí knižního fondu jsou i učebnice zapůjčované žákům. Využívání učebnic v rámci výchovně-vzdělávacího procesu vykazuje rezervy. K posílení názornosti výuky je k dispozici audiovizuální technika (dvě videa, televizory, kazetové magnetofony, zpětný projektor). Pro výuku matematiky

a přírodovědných předmětů má škola pouze základní vybavení, a proto využívá sbírky a pomůcky základní školy. Pro výuku výpočetní techniky a techniky administrativy škola využívá počítačovou učebnu, ve které je 16 počítačových stanic s programovým vybavením a 6 samostatných počítačů získaných v projektu INDOŠ s připojením na internet. Škola disponuje výukovými programy i pro výuku jazyků, zeměpisu a dějepisu, podílela se na pilotování projektu výukového programu integrovaného automatizovaného knihovnického systému.

Všechny materiální zdroje jsou využívány efektivně a účelně. Pro potřeby výuky odborných předmětů škola spolupracuje s nakladateli a knihkupci. Běžný spotřební obalový materiál pro výuku propagace si zajišťují externí pracovníci.

Materiálně-technické podmínky vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnotí ČŠI jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka je realizována v kmenovém oboru 66-43-M Knihkupectví, studijní obor 66-43-M/02 Knihkupecké a nakladatelské činnosti. Studium je denní, délka studia 4 r. 0 m. Ve škole studuje 25 žáků s individuálním studijním programem, mají stanoven termín konzultací a požadavky pro splnění klasifikace. Přístup ředitelky školy k žádostem o individuální studijní plán je velmi benevolentní. Forma studia těchto žáků je pojata spíše jako dálkové studium, ač jsou vedeni jako žáci denního studia. Dvěma tělesně postiženým žákům byly zakoupeny speciální pomůcky. Zástupkyně ředitelky sleduje a metodicky řídí práci se žáky se specifickými poruchami učení.

Vzdělávací program vyučovaného oboru je realizován v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů, v 1. a 2. ročníku podle schválené úpravy z roku 2002, ve 3. a 4. ročníku podle dokumentů z roku 1999. Součástí učebních dokumentů jsou vlastní osnovy odborných předmětů. V 1. pololetí školního roku 2003/2004 nebyl naplňován učební plán ve 4. ročníku, neboť nebyl vyučován předmět matematika, místo něj byl zařazen dějepisný seminář. V plánu na 2. pololetí je výuka matematiky zařazena tak, že bude splněna předepsaná roční hodinová dotace.

Povinná dokumentace je vedena. I přes jisté formální nedostatky (nesprávné označení komisionálních zkoušek, neúplné údaje v třídních výkazech, nízká vypovídací hodnota zápisů o probraném učivu v třídních knihách) průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání.

Výuka je až na jednu výjimku v souladu s učebními dokumenty deklarovaného vzdělávacího programu.

Vedení školy realizuje kontrolní činnost zejména formou hospitací. Ředitelka školy nepožaduje od učitelů povinně časově-tematické plány, její hospitační činnost nezahrnuje důslednou kontrolu plnění časového rozvržení učiva a jeho kontinuity. V důsledku toho zjistila ČŠI v některých předmětech výrazný časový skluz (literatura, právní nauka, matematika) a nesystematické rozvržení učiva (matematika). Zápisy z pedagogických rad mají velmi malou vypovídací hodnotu, obsahují pouze přehledy klasifikace.

Kontrola naplňování učebních osnov není účinná.

Rozvrh hodin je tvořen s ohledem na časové možnosti externích pracovníků, proto v některých případech plně nevyhovuje psychohygienickým zásadám (dvě hodiny téhož předmětu za sebou, naukové předměty v odpoledních hodinách, pouze třicetiminutová přestávka na oběd). Školní řád je stručný a jasný, práva a povinnosti žáků jsou vyvážené. Otázka zletilých žáků (informace rodičům, omlouvání absencí) je řešena interním předpisem. Žáci jsou informováni třídními učiteli a prostřednictvím informačních nástěnek. Každý žák dostává na začátku roku výkaz o studiu, v němž jsou předtištěny termíny všech důležitých akcí školního roku. Rodiče jsou o prospěchu a dění ve škole informováni záznamy ve výkazech o studiu, při třídních schůzkách a mají možnost individuálních konzultací. Připomínky rodičů ředitelka řeší podle aktuální situace. Nedostatek byl zjištěn v organizaci maturitních zkoušek. Struktura předmětů, z nichž žáci skládají maturitní zkoušku, neodpovídá učebnímu plánu.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Funkci výchovné poradkyně vykonává v letošním školním roce ředitelka školy, která úzce spolupracuje se školní psycholožkou. Úkolem výchovného poradenství je primárně diagnostikovat situaci a konkrétní řešení je již v rukou psycholožky. Ta vede s ředitelkou školy jednání výchovné komise, poskytuje poradenství v oblasti budoucí profesní orientace a v případě studijních problémů. Díky malému počtu žáků a téměř rodinnému prostředí se daří minimalizovat sociálně-patologické jevy.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů s obsahem jazykového a literárního vyučování (český jazyk, česká literatura, světová literatura)

Příprava vyučujících na jednotlivé vyučovací hodiny je zodpovědná a pečlivá. Na jednu vyučovací jednotku stanovují reálné cíle, žáky nepřetěžují, cíle výuky přizpůsobují aktuální situaci třídy, dbají na mezipředmětové souvislosti. Rozsah a hloubka učiva jsou přiměřené a vhodné pro potřeby příslušného studijního oboru. Učivo je realizováno v logické návaznosti na předchozí probíraná témata jak v jazykovém, tak literárním vyučování. Nedostatky jsou v časovém rozvržení výuky do jednotlivých ročníků. V souladu se zaměřením školy jsou předměty vyučovány samostatně a jsou i samostatně klasifikovány.

Skupinu sledovaných předmětů vyučují celkem tři vyučující, z toho dva interní zaměstnanci. Všichni velmi dobře ovládají svůj obor, jsou jím plně zaujati a své zaujetí se jim daří přenášet i na žáky školy. Učební látku prezentují věcně správně a způsobem, který je pro žáky přínosný.

Materiální podpora výuky je dobrá. Výuka je vhodně doplňována materiály, které si pro příslušné učivo jak jazykové, tak literární vyučující připravují. V hodinách literatury je pravidelně k dispozici umělecký text.

Výuka české a světové literatury je organizována účelně vedeným a odborně velmi dobrým výkladem, vhodně proloženým reakcemi žáků. Výuka českého jazyka je zaměřena na orientaci žáků v systému jazyka a v lingvistických disciplínách. Průběžně jsou procvičovány jejich dovednosti – jak formou krátkých pravopisných cvičení (jen v některých případech však jde o efektivní způsob vhodný věkové kategorii žáků – korekturu smysluplného textu), tak slohovými pracemi většího rozsahu. Jednoznačně převažuje frontální výuka, prostor má i individuální práce, doceněna není výuka týmová, přestože zvláště ve vyšším ročníku žáci sami projevovali tendence ke kooperaci. Pozitivem výuky je snaha zařazovat zajímavé činnosti, zejména při opakování učiva.

V oblasti motivace žáků, která by je na začátku činnosti inspirovala k další práci a vzbudila jejich zájem o konkrétní problematiku, jsou rezervy. Zajímavá forma motivace, kdy jsou žáci v závěru vyučovací hodiny dotazováni na to, co vědí o tématu, kterému bude věnována další výuka, se uplatňuje v předmětu světová literatura.

Ve výuce je klidná, pozitivní atmosféra, připomíná rodinné prostředí. Hodiny příjemně, lehce plynou. Je v nich prostor pro diskusi a vyjádření vlastních názorů. Učitelé a žáci se vzájemně respektují, znají se – velikost a prostředí školy tomu napomáhají. Žáci jsou hodnoceni za své výkony, podle záznamů ve studijních výkazech je to zejména za písemné prověřování znalostí. V průběhu vyučovacích hodin chybí průběžné hodnocení, ocenění pokroku a zdůvodněné hodnotící soudy, rezervy jsou v systému hodnocení práce žáků s vývojovou poruchou učení, zejména jejich výkonů v prověrkách zaměřených na pravopisné jevy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů s obsahem jazykového a literárního vyučování (český jazyk, česká literatura, světová literatura) hodnotí ČŠI jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce

Vyučující se na výuku zodpovědně připravují, i když jde zejména o promýšlení faktu, které učivo bude cílem hodiny, méně již o to, co budou žáci při hodině dělat, jakou činností se budou v jednotlivých fázích hodiny zabývat. Výuka má logickou návaznost, reaguje na aktuální úroveň znalostí vyučované skupiny, řídí se platnými osnovami pro SOŠ.

Oba vyučující anglického jazyka (externí pracovníci) disponují potřebnou znalostí jazyka, rezervy mají v metodické přípravě pro výuku na střední škole.

Ve výuce anglického jazyka jsou základní pomůckou zahraniční učebnice odpovídající svým obsahem i metodou komunikativnímu pojetí výuky a zvukové nahrávky, které slouží ke kontrole porozumění slyšeného textu.

Výuka je správně orientována na osvojení komunikativní kompetence, v jednotlivých vyučovacích hodinách převažuje řízená konverzace, je rozvíjeno ústní vyjadřování. Žáci jsou vedeni k tomu, aby pohotově reagovali v běžných situacích, učí se vést rozhovor. Málo pozornosti je věnováno souvislému, výraznému projevu žáků. Nácvik písemného projevu se realizuje zejména v návaznosti na cvičení, kterých používaná učebnice nabízí dostatek, vhodně je zařazován jako domácí práce. Málo je směřován na nácvik útvarů frekventovaných v běžném nebo profesním životě žáků, rezervy jsou i v systému oprav žákovských prací.

Žáci jsou k učení motivováni vědomím potřebnosti znalostí, výuka anglického jazyka je zajímavá, akceptují instrukce učitele. Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky jsou pozitivní, otevřené, partnerské, žáci mají prostor pro své vyjádření.

Podklady pro klasifikaci žáků získávají učitelé průběžně, převažuje forma písemných testů, které jsou zařazovány na závěr probírané lekce. Adresné, zdůvodněné a motivační ocenění projevů žáků v rámci vyučovacích hodin chybí. Rozsáhlejší monotematické kontrolní práce žákům zadávány nejsou. Zaznamenávání výsledků žáků do výkazů o studiu jako informace pro rodiče není systematické ani důsledné.

Aktivitou, při níž mohou žáci uplatnit své komunikační dovednosti v anglickém jazyce, je činnost v rámci knižních veletrhů, kde pomáhají při organizaci a mají tak příležitost pro cizojazyčnou komunikaci. Své znalosti a dovednosti si ověřují také v rámci praxe ve 2. a 3. ročníku – žáci působí v knihkupectvích v centru hlavního města a mají příležitost komunikovat se zákazníky – cizinci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce hodnotí ČŠI jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Předmět matematika vyučuje jedna učitelka, která splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti k výuce, což kladně ovlivňuje věcnou a odbornou správnost výuky.

V 1. ročníku se vyučují 3 hodiny týdně, ve druhém a třetím ročníku po 2 hodinách a ve čtvrtém ročníku se matematika nevyučuje vůbec, v rozporu s učebním plánem. Pro výuku jsou zpracovány tematické plány, avšak jejich existence je pouze formální. To se projevuje jak ve výběru učiva, tak v dodržování časové dotace. Ve všech ročnících je ve výuce časový skluz.

Výuka probíhá v kmenových učebnách. Účelné rozmístění lavic má pozitivní vliv na komunikaci mezi učitelem a žáky. Existující učebnice jsou využívány minimálně, větší prostor má počítání příkladů ze sbírek nebo ze starších učebnic, které vyučující žákům nakopíruje.

V jednotlivých hodinách probíhala většinou frontální výuka s velmi malou aktivitou žáků. Při procvičování se učitelka vhodně a efektivně věnovala žákům s postižením, ale ostatní žáci nebyli do práce zapojeni.

Sledované hodiny byly monotónní, chyběla zpětná vazba. Nebyl vytvořen prostor pro utřídění poznatků. Nedostatek průběžné motivace se projevil minimálním zájmem o probírané učivo.

Podpora rozvoje komunikativních dovedností žáků je malá. Žáci dodržují stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky, ale prostor pro vlastní projev jim není téměř vytvořen.

Prověřování žákovských vědomostí probíhá pouze písemnou formou, ústní zkoušení je ojedinělé (na konci pololetí). Z předložených písemných prací vyplývá, že svým rozsahem i volbou příkladů odpovídají požadavkům učebních osnov. Četnost známek ve výkazech o studiu je nízká (2-3 známky k datu inspekce).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice hodnotí ČŠI jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základech přírodních věd

Předmět základy přírodních věd učí dvě učitelky, jedna (externistka) splňuje odbornou i pedagogickou způsobilost, jedna splňuje pouze odbornou způsobilost k výuce, což nemá negativní vliv na pedagogickou práci.

Výuka je realizována podle platné učební osnovy pro SOŠ, vydané MŠMT. Týdenní hodinová dotace je shodná s učebním plánem, tj. 2 hodiny týdně v 1. i 2. ročníku. Tematické plány jsou funkční a jsou rozpracovány do jednotlivých měsíců. Plán učiva pro 1. ročník je koncipován chybně, protože v rozporu s učebními osnovami v něm nejsou zahrnuta témata z fyziky. Praktické práce jsou vhodně zařazené jako součást jednotlivých témat. Realizovaná výuka je v souladu s naplánovaným časovým rozvržením.

Předmět je vyučován většinou v kmenových učebnách, podle potřeby může škola využívat přírodovědnou učebnu a laboratoř základní školy. Učitelky pracovaly v hodinách s aktuálními články z časopisu, které používaly i k zadávání referátů pro jednotlivá témata, dále využívaly atlasy a encyklopedii.

Ve výuce byly zastoupeny aktivní činnosti žáků (např. použití různých informačních zdrojů, možnost vyjádření vlastního názoru). Tyto postupy aktivizovaly žáky a podněcovaly jejich zájem o výuku.

Hodiny byly členité, střídaly se odlišné metody výuky a to mělo pozitivní vliv na motivaci a pozornost žáků.

Žáci v hodinách akceptovali stanovená pravidla komunikace. Při ústním zkoušení prokázali, že umí vyjádřit vlastní názor, což upevňuje jejich sebedůvěru a rozvíjí komunikativní dovednosti.

Žáci jsou hodnoceni na základě ústního i písemného zkoušení. Četnost známek ve výkazech o studiu odpovídá charakteru a hodinové dotaci předmětu. V průběhu hodin učitelky používaly převážně slovní hodnocení – pochvalu. Při hodnocení ústního zkoušení známkou je učitelka slovně zdůvodnila. V jedné hodině proběhlo v závěru hodnocení, shrnutí a částečné zopakování probraného učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základech přírodních věd jsou hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenskovedních předmětů (společenské vědy, dějiny filozofie, dějiny umění, právní nauka)

Skupinu předmětů vyučují tři učitelé, dva interní a jedna externí pracovnice. Ta sice nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ovšem její odborné znalosti a promyšlený přístup to zcela kompenzovaly.

Předměty jsou vyučovány podle osnov, které reflektují potřeby této školy a jsou součástí schválených učebních dokumentů. Předmět dějiny filozofie je nepovinný předmět, škola má vypracovanou vlastní osnovu, která se obsahově shoduje s obecnou učební osnovou této látky na středních školách. Učitelé mají vypracované orientační časové rozvržení, které jsou však pouze formální, takže v předmětu právní nauka bylo k datu inspekce zpoždění cca o dva měsíce. Bezprostřední příprava na výuku byla vždy promyšlená, s jasně stanovenými cíli.

Pro výuku těchto předmětů neexistují vhodné učebnice, učitelé proto stěžejní informace žákům diktují do sešitu a výuku doplňují namnoženými texty. V předmětu dějiny kultury byly funkčně využity obrazové reprodukce.

Výuka se vyznačuje užitím převážně frontálních metod, což bylo vzhledem k cílům sledovaných hodin funkční, ovšem malá variabilita metod v jednom případě působila v závěru hodiny pokles koncentrace žáků. Výklad s průběžným zápisem byl doplňován problémovými otázkami, v hodinách právní nauky byla využita i samostatná a skupinová práce. Nesporným kladem je maximální využívání mezipředmětových vztahů, zapojování informací do širšího kontextu a vysoká odborná úroveň všech učitelů. Rozsah informací, náročnost i způsob prezentace je adekvátní danému studijnímu oboru.

Učitelé většinou prezentují učivo atraktivní a pro žáky přiměřenou formou, což se ukazuje jako hlavní motivační prvek. Rovněž využití mezipředmětových vztahů a návaznost na již upevněné učivo působí motivačně. Vhodným doplňkem teoretického učiva jsou také doprovodné akce (návštěvy pamětihodností, kulturních pořadů a pod.).

Atmosféra ve třídách odráží celkové klima školy – klidné a přátelské prostředí. Pravidla vzájemné komunikace jsou jasně stanovena a akceptována, žáci mají dostatek prostoru pro prezentaci vlastních myšlenek a rozvoj komunikativních dovedností (i když toho využívají jen někteří).

Žáci jsou hodnoceni převážně na základě písemného zkoušení. Četnost známek odpovídá postavení předmětů, náročnost úkolů a klasifikace jsou adekvátní. Práce v hodinách je oceňována slovně, ovšem minimálně. V některých sledovaných hodinách zcela chyběla zpětná vazba (závěrečné shrnutí, systematizace nových poznatků a zhodnocení).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině společenskovedních předmětů (společenské vědy, dějiny filozofie, dějiny umění, právní nauka) hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině odborně zaměřených předmětů (nakladatelská činnost, bibliografie a informatika, ekonomika a provoz knihkupectví, propagace)

Předmět vyučuje šest učitelů, hospitace proběhly z rozvrhových důvodů u pěti, z toho čtyři jsou externisté. Pouze jedna učitelka splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a jeden učitel podmínku odborné způsobilosti. Tato skutečnost se však ve výuce neodráží negativně, naopak některé hodiny učitelů – odborníků z praxe (nakladatelská činnost, ekonomika a provoz knihkupectví ve 3. ročníku) byly hodnoceny jako vynikající.

Výuka probíhá podle schválených osnov, které stanovují i časové rozvržení jednotlivých celků. V předmětu ekonomika a provoz knihkupectví ve 2. ročníku je výuka oproti časovému harmonogramu opožděna cca o 1 měsíc, v ostatních sledovaných předmětech byla v souladu s plánem. Bezprostřední příprava na vyučování byla až na výjimku (ekonomika a provoz knihkupectví ve 2. ročníku) promyšlená, s jasně stanoveným cílem – směřovat výuku maximálně k následnému praktickému využití poznatků.

Pro zvýšení názornosti využívají učitelé materiály z praxe – knihy, časopisy. Na trhu neexistují vhodné učebnice (škola v současnosti jednu připravuje), základním studijním materiálem jsou pro žáky poznámky v sešitech a odkazy na další informační zdroje (odborné publikace, internet).

Ve výuce převládá výklad doplněný řízeným rozhovorem a problémovými úkoly. Žáci jsou vedeni k aplikaci poznatků do praxe, zejména v předmětech nakladatelská činnost (4. ročník) a ekonomika a provoz knihkupectví (3. ročník) se pozitivně uplatnila vysoká odborná úroveň vyučujících a jejich bohaté praktické zkušenosti. V předmětu propagace se vhodně spojují teoretické vědomosti s nábídkou praktických dovedností (prezentace knižních titulů). Pouze v předmětu ekonomika a provoz knihkupectví ve 2. ročníku převládá teoretický výklad, žáci pouze pasivně přijímali informace, chyběla aplikace probíraného učiva na podmínky knihkupectví a nakladatelství.

Hlavním motivujícím momentem je právě možnost aplikovat poznatky v praxi, využít je při praktických činnostech. Pokud žáci tuto možnost měli, byli v hodinách aktivní a pracovali se zájmem. Také osobnostní předpoklady učitelů a jejich způsob výuky ovlivnily zájem žáků.

Žáci jsou hodnoceni převážně na základě písemných testů a samostatných domácích projektů. Náročnost úkolů a způsob hodnocení odpovídá zaměření školy, v několika případech byl vytvořen prostor pro vzájemné hodnocení. V předmětech nakladatelská činnost (4. ročník) a ekonomika a provoz knihkupectví (3. ročník) je uplatňován originální, promyšlený a koncepční přístup k zadávání úkolů a jejich hodnocení s ohledem na požadavky maturitní zkoušky.

Všichni učitelé se vyznačovali velmi kultivovaným projevem. Ve třídách vládla příjemná přátelská atmosféra, prostor pro prezentaci názorů a rozvoj komunikativní dovednosti byl poskytnut pouze v některých hodinách, např. v předmětu nakladatelské činnosti ve 4. ročníku, kde toho žáci s chutí využili. Žáci akceptují stanovená pravidla, respektují sebe i učitele.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině odborně zaměřených předmětů (nakladatelská činnost, bibliografie a informatika, ekonomika a provoz knihkupectví, propagace) hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu praxe

Předmět je vyučován průběžně v 1. – 3. ročníku s hodinovou dotací: 1. ročník – 2 hodiny týdně, 2. a 3. ročník – 5 hodin týdně. V prvním ročníku vykonávají žáci praxi ve škole, od 2. ročníku na smluvních pracovištích. Organizačně praxi zajišťuje jeden pracovník školy, který ji zároveň vyučuje v 1. ročníku. Na pracovištích jsou žákům určeni instruktoři (garanti).

Kromě toho škola využívá dvoutýdenní časovou rezervu v učebním plánu k souvislé předvánoční praxi žáků všech ročníků. Praxe je realizována v cca 40 knihkupectvích a nakladatelstvích v Praze a okolí. Někteří žáci jich vystřídají více, jiní setrvávají celou dobu na stejném pracovišti (obě varianty mají své výhody i nevýhody). Hospitace proběhly ve čtyřech pracovištích (Knihkupectví Krakatit, Knihkupectví Řehoře Samsy, Knihkupectví Seidl a Academia Václavské náměstí).

Pojetí praxe se řídí schválenými osnovami, v nichž jsou stanoveny klíčové dovednosti a výchovně-vzdělávací cíle. Znalosti z praxe jsou využívány při účasti žáků na Mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy v Praze, na veletrhu v Lipsku, na Knižních trzích v Havlíčkově Brodě a při práci na dlouhodobém projektu pro žáky 3. a 4. ročníků „Zájezd na knižní veletrh ve Frankfurtu nad Mohanem“.

Úkolem průběžné praxe je rozvíjet zejména klíčové dovednosti komunikativní (v některých případech i v cizích jazycích), personální a interpersonální, při řešení problémových situací, zvládat numerické aplikace a využití informačních technologií. Žáci se učí pracovat s bibliografickými katalogy a systémy, učí se zvládat operace spojené s objednáváním, odběrem a přejímkou knih a jejich ukládáním. V závislosti na charakteru prodejny a sortimentu se učí zvládat různé formy prodeje. Seznamují se rovněž s činností v nakladatelství. Cílem je, aby praxe navazovala těsně na teoretické poznatky. S ohledem na jejich schopnosti a vědomosti jsou žákům zadávány jednotlivé úkoly, které plní pod dohledem garanta nebo jiného pověřeného pracovníka. Při hospitacích dokázali odpovídajícím způsobem prezentovat nabídku daného knihkupectví a zvládali základní dovednosti prodeje.

Nejsilnějším motivačním faktorem je zařazení žáků na konkrétní pracoviště podle jejich zájmu, schopností a předpokladů. Nesmírně citlivě řeší škola případné problémy žáků, třeba i změnou pracoviště.

Vzhledem k individuálnímu přístupu k žákům je jich většina s podmínkami a vztahy na praxi spokojena. Rezervy jsou ve schopnostech žáků komunikovat při samotném prodeji, zde se odráží nižší úroveň průpravy v teoretických předmětech.

Hodnocení praxe je sdělováno škole vždy ve čtvrtletí, na základě kritérií vypracovaných školou (jak komunikuje se zákazníkem, aktivní nabídka knih; přirozenost projevu; zájem o sortiment, novinky; kreativita, vzhled, řešení krizových situací; dodržování základních návyků a hygieny; reakce na požadavky nadřízeného). Po dohodě garantů s určeným učitelem je žákům stanovena známka.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu praxe hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Hodnocení výsledků vzdělávání a výchovy probíhá dle vyjádření ředitelky školy na pravidelných pedagogických radách a pracovních poradách, kde jsou s nimi seznámeni vyučující. Negativem je skutečnost, že o projednávaných záležitostech a přijatých opatřeních není k dispozici kvalitní zápis. Ve 2. pololetí 3. ročníku konají žáci tzv. souborné zkoušky z maturitních předmětů. Důležitým ukazatelem je rovněž úspěšnost při maturitních zkouškách, škola si také vede přehled o následném uplatnění v praxi či dalším studiu žáků.

Na základě analýz výsledků vzdělávání došlo v roce 2002 k dílčí úpravě učebních dokumentů (změny ve struktuře předmětů v rámci učebního plánu).

Celkově je škola v oblasti průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy hodnocena ČŠI jako dobrá.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Při tematické inspekci začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů v kalendářním roce 2003 bylo zjištěno, že ředitelka školy společně s příslušnými vyučujícími zařadila sledovanou problematiku ve školním roce 2003/2004 do tematických plánů předmětu základy přírodních věd v 1. a 2. ročníku a tělesná výchova ve všech čtyřech ročnících. Pro realizaci sledované oblasti byly vytvořeny potřebné podmínky. Škola v 1. pololetí letošního školního roku zorganizovala v koordinaci se základní školou osvětovou činnost pro žáky ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem a Policií ČR. Podobná akce je již vedením školy plánována na duben 2004. Pro výuku první pomoci jsou ve škole k dispozici pomůcky umožňující praktický nácvik (dlahy, obvazy, cvičná figurína pro nácvik umělého dýchání), nástěnné obrazy, propagační letáčky i různé příručky pro obyvatelstvo. Výběr učiva je vhodně přizpůsoben věku žáků. Test, který ČŠI zadávala žákům 4. ročníku, prokázal, že žáci získali základní vědomosti ve sledované oblasti.

Začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů je hodnoceno ČŠI jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s realizovanou výukou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 8. února 1999 pod čj. 13 728/99-21
2. Zřizovací listina školy z 8. listopadu 1995
3. Zápis Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 20. listopadu 1997, čj. Rg 04/02
4. Statut společnosti Střední škola pro knihkupce a nakladatele ze dne 24. září 2003
5. Učební dokumenty schválené MŠMT dne 31. srpna 1999 pod čj. 27 708/99-23 s platností od 1. září 1999, včetně učebního plánu a učebních osnov
6. Úprava učebního plánu schválená MŠMT dne 27. září 2002 s platností od 1. října 2002 počínaje 1. ročníkem
7. Učební osnova předmětu cizí jazyk schválený MŠMT dne 18. června 1990 pod čj. 18 664/90-35 s platností od 1. září 1990 počínaje 1. ročníkem
8. Učební plán a učební osnova předmětu matematika pro SŠ s humanitním zaměřením schválilo MŠMT dne 21.7.1998, čj.23 212/98-23/230 s platností od 1.9.1998 počínaje 1. ročníkem
9. Učební plán a učební osnova předmětu základy přírodních věd vydalo MŠMT dne 20.června 1995, čj.18 269/95-23 s platností od 1.září 1995 počínaje 1. ročníkem

10. Konkretizovaný učební plán pro 2. pololetí školního roku 2003/2004 SŠKN
11. Výkaz Škol (MŠMT) V 7-01 o SOŠ k 30. září 2003
12. Výkaz Škol (MŠMT) V 5-01 o přihlášených a přijatých uchazečích do 1. ročníku k 10. červnu 2003
13. Školní řád z 1. září 2003
14. Protokoly o maturitní zkoušce ve školním roce 2002/2003
15. Protokol o přijímacím řízení ve školním roce 2002/2003
16. Třídní výkazy tříd K1, K2, K3, K4 ve školním roce 2003/2004
17. Třídní knihy tříd K1, K2, K3, K4 ve školním roce 2003/2004
18. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2001/2002 a 2003/2004
19. Dokument Organizace školního roku 2003/2004
20. Organizační schéma školy
21. Rozvrh hodin v 1. pololetí školního roku 2003/2004
22. Přehled žáků s individuálním studijním plánem ve školním roce 2003/2004 zpracovaný ředitelkou školy k termínu konání inspekce
23. Hospitační záznamy ČŠI
24. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
25. Jmenování zástupkyně ředitelky školy z 1. září 2003
26. Výkazy o studiu žáků ve školním roce 2003/2004
27. Přehled pracovišť, kde žáci vykonávají ve školním roce 2003/2004 praxi a určení vedoucí praxí vypracovaný ředitelkou školy k termínu konání inspekce
28. Záznamový list o hodnocení praxe
29. Tematické plány sledovaných předmětů
30. Záznamový list pro rozhovor s ředitelem školy
31. Test k ověřování znalostí žáků v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci

ZÁVĚR

Pedagogický sbor školy je relativně stabilizovaný, vhodně doplněný odborníky z praxe. Kladem je pozitivní atmosféra, téměř „rodinné“ prostředí založené na úzkém každodenním kontaktu učitelů i žáků. Slabá místa jsou v systému řízení výchovně-vzdělávacího procesu (plánování výuky vykazuje dílčí systémové nedostatky, kontrolní činnost ředitelky školy je málo účinná).

Materiální podmínky školy jsou limitované tím, že sídlí v pronajatých prostorách. Vedle čtyř kmenových učeben disponuje škola počítačovou a jazykovou učebnou, která slouží i pro výuku praxe. Díky spolupráci se základní školou může využívat její tělocvičny, školní jídelnu a v případě potřeby i laboratoře. Stávající materiální vybavení a didaktická technika umožňují realizovat zvolený studijní program.

Ve výuce převládají tradiční frontální metody, zejména ve všeobecně zaměřených předmětech převažuje výklad doplněný řízeným rozhovorem. V odborně zaměřených předmětech se vhodně uplatňuje propojení teorie s praxí, poznatky jsou zařazovány do širšího kontextu a aplikovány na konkrétní příklady. V předmětu praxe se daří poskytovat žákům veškeré potřebné dovednosti a návyky pro výkon budoucího povolání. Pozitivem je individuální přístup k žákům.

Škola svým žákům maximálně vychází vstříc, aby jim umožnila úspěšně absolvovat studium.

Výrok pro poskytnutí zvýšené dotace soukromým školám:

Pro účely poskytování dotací ve smyslu § 5 odst. 3 písm. c) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízením a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, má škola hodnocení České školní inspekce **průměrné nebo lepší**.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Bílková	J. Bílková v. r.
Členové týmu	Mgr. Hana Zvoníková	H. Zvoníková v. r.
	Mgr. Zuzana Hallóová	Z. Hallóová v. r.
	Mgr. Lumír Sokol	L. Sokol v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Marie Kiliesová
Jitka Koutová

V Praze dne 19. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28.1. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PhDr. Věra Zaviačičová

V. Zaviačičová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Pražský inspektorát ČŠI, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy krajský úřad – odbor školství MHMP	12.2. 2004	01 2248/03-0626
Zřizovatel: J. Kanzelsberger, Šrobárova 5, 130 00 Praha 3	12.2. 2004	01 2248/03-0626
Rada školy	---	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.